ئىستىقلال

1999 . يىل 2 . ئاي 2 . سان

خەلقارا شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزىنىڭ ئورگان گېزىتى

DOĞU TÜRKİSTAN MİLLİ MERKEZİ YAYIN ORGANI İSTİKLAL

خەلقارا شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزى ۋەتەن فوندى ھەيئىتى

پۈتۈن دۇنيادىكى ۋەتەنداشلارغا مۇراجەت

قەدىرلىك قېرىنداشلار !

سىز بىلەن بىزنىڭ ئۇزۇندىن بېرى كۈتكەن ئارزۇيىمىز بۈگۈن ئەمەلگە ئاشتى. ۋەتەننىڭ سىرتىدىكى مىللى ئازاتلىق ھەرىكەتلىرىمىزگە بىر تۇتاش يېتەكچىلىك قىلىدىغان كوردىناتسيەن ئورگان - مىللى مەركىزىمىز رەسمى قۇرۇلۇپ ئىشقا كىرىشتى.

ئازاتلىق - ھەممىمىزنىڭ بۈيۈك غايىمىز، گۈزەل ئارزۇيىمىز. بۇ يولدا ئەجداتلىرىمىز يۈز يىللاپ كۆرەش قىلدى. ھىساپسىز قۇربانلارنى بەردى. ئەندى بىز نۆۋەتتە بۇ مۇقەددەس كۆرەشنى داۋاملاشتۇرىۋاتىمىز.

بىز ياخشى بىلىمىزكى، ۋەتەننى ئازات قىلىش ئاسان ھەل بولىدىغان ۋەزىپە ئەمەس. شۇنىڭدەك ھېچبىر شەخسنىڭ ياكى ھېچبىر پارتىينىڭ خۇسۇسى ئىشمۇ ئەمەس. ھەممىمىزنىڭ - پۈتۈن مىللەتنىڭ ئورتاق ۋەزىپىسى. ھەممىمىز بىرلىشىپ كۆرەش قىلغاندىلا يەتكىلى بولىدىغان ئالى نىشان. مىللى مەركىزىمىز مۇشۇ ئېغىر مەسئۇلىيەتنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ كۆرەش مەيدانىغا چىقتى. بىراق، بىز خەلقىمىزنىڭ - سىلەرنىڭ ماددى ۋە مەنىۋى جەھەتتىن قوللاپ - قۇۋۋەتلىشىڭلارغا مۇھتاج. بىز مىللى مەركەز تەركىۋىدە ۋەتەن فوندىنى تەسىس قىلدۇق. ئۇنىڭ نىزامنامىسىنى تەسدىقلاپ مەسئۇل ئادەملەرنى بىكىتتۇق. نىزامنامە بويىچە، فوند مەبلىغى پەقەت ۋەتەننىڭ مۇستەقىللىقى ئۈچۈن كۆرەش ئېھتىياجى ئۈچۈنلا ئىشلىتىلىدۇ. كىرىم - چىقىم ھىساۋى ئىنتىزام - تەپتىش كومىتتى تەرىپىدىن تەكشۈرۈلىنىدۇ. مالىيە تۈزۈمىگە قەتئى رىئايە قىلىنىدۇ.

بىز ۋەتەننىڭ سىرتىدىكى بارلىق ۋەتەنپەرۋەر تەشكىلاتلارنى ۋە شەخسلەرنى بىزنىڭ مۇقەددەس مىللى داۋايىمىز - ئازاتلىق كۆرىشىمىزنى قوللاشقا، ۋەتەن فوندىغا ئەزا بولۇپ ماددى جەھەتتىن ياردەمدە بولۇشقا چاقىرىمىز. بىر ئادەم بىر دوللاردىن يىغساق ۋەتەن سىرتىدا 2 مىليون دوللار توپلىيالايمىز.

ئەزىز ۋەتەنداشلار !

بىز سىزنىڭ مۇسۇلمانلىق ئىمانىڭىزغا، ئىنسانى ۋىجدانىڭىزغا، ئۇيغۇرلۇق غورۇرىڭىزغا مۇراجەت قىلىۋاتىمىز ! ۋەتەندە دۈشمەننىڭ ئىپلاس ئايىقى ئاستىدا ھايۋاندەك خورلىنىۋاتقان، قىرىلىۋاتقان بىچارە خەلقىمىزنى كۆز ئالدىڭىزغا كەلتۈرۈڭ ! دۇنيادىن يوقۇلۇش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتقان مىللىتىڭىزنى كۆز ئالدىڭىزغا كەلتۈرۈڭ ! شۇ بىچارە خەلقىمىز بىزدىن جىھاد كۈتىدۇ ! ياراتقان رەببىمىز بىزدىن شۇنى كۈتىدۇ. ۋەتەن فوندىغا ئەزا بولۇپ، مىللى ئازاتلىق كۆرىشىمىزگە ھەسسە قوشۇش ھەربىر ۋەتەنداشنىڭ شەرەپلىك بۇرچى، چەتتە قاراپ تۇرۇش نومۇس !

ھېچبىر ئۇيغۇر، ھېچبىر شەرقىي تۈركىستانلىق بۇ شەرەپلىك مەسئۇلىيەتنىڭ سىرتىدا قالماسلىقى كېرەك. شۇڭا بىز ۋەتەننىڭ سىرتىدا ياشاۋاتقان بارلىق قېرىنداشلىرىمىزغا شۇنداق مۇراجەت قىلىمىز :

ھەممىمىز ۋەتەن فوندىغا ئەزا بولايلى ! ۋەتەننى ئازات قىلىش ھەرىكىتىمىزگە بىركىشىلىك ھەسسىمىزنى قوشايلى !

ھەممىمىز بىر نىيەتتە ئىتتىپاقلىشىپ كۆرەش قىلساقلا، ئىنشائاللاھ ، ئازاتلىق كۈنلىرىمىز يىراق ئەمەس !

شەرقىي تۈركىستان مىللى مەكىزىنىڭ بىر قىسىم ۋەكىللىرى ئەنقەرەدىكى مەزگىلدە تۈركىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ سىمۇۋلى بولغان پارلامىنت زالىدا بۈيۈك بىرلىك پارتىيىسى رەئىسى مۇھسىن يازىچىئوغلۇنىڭ يولىيورۇقىنى ئاڭلىماقتا.

شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزىنىڭ ئوچۇق خېتى

(خەلقارا تەشكىلاتلار، دۆلەت باشلىقلىرى ۋە چەتئەل ئەلچىلىرىگە سونۇلغان ئوچۇق خەت)

ھۆرمەتلىك :

بۈگۈن شەرقىي تۈركىستان خەلقى ناھايىتى جىددى بىر قىرغىنچىلىققا دۇچ كەلمەكتە.

چىن خەلق جۇمھۇرىيىتى ئۇيغۇر رايونىدىكى سوت مەھكىمىلىرى ئارقىلىق مەخپى سوت ئېچىپ 29 نەپەر ئۇيغۇر مۇسۇلمان ياشقا ئۆلۈم جازاسى قاتارلىق جازالارنى بېرىپ 1999 - يىلى 2 - ئاينىڭ باشلىرىدا ئىجرا قىلماقچى . بۇ ياشلار 1997 - يىلى غۇلجا رايونىدا ھۆكۈمەتكە قارشى ئېلىپ بېرىلغان قارشىلىق ھەرىكەتلىرىگە قاتناشتى ۋە ياكى قاتناشقانلارغا ياردەملەشتى دىگەن گۇمانلار بىلەن تۇتۇلغان بولۇپ، چىن كوممۇنىستىك پارتىيىسى سوت مەھكىمىلىرى بۇلارنىڭ ئۈستىدىن يوشۇرۇن ۋە مەخپى سوت ئېچىپ ئادالەتسىز قارار چىقارغان.

بىز 30 مىليون شەرقىي تۈركىستان خەلقى ۋە خەلقارادىكى شەرقىي تۈركىستان تەشكىلاتلىرىنىڭ بىرلەشمىسى بولغان شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزى - گۇناسىز ياشلىرىمىزنى ئادالەتسىز ھۆكۈمدىن قۇتقۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىزدىن جىددى ياردەم تەلەپ قىلىمىز !

1. خەلقارا كەچۈرۈم تەشكىلاتى ، ئىنسان ھەقلىرى تەشكىلاتى نازارىتى ئاستىدا، خەلقارا قانۇنلار ئۆلچىمى ئاساسىدا ئوچۇق سوت ئېچىلىشىنى جىددى تەلەپ قىلىمىز.

2 . ئوچۇق سوتتا ئەركىنلىككە ئېرىشكەنلەر ۋە ئۆلۈمدىن كەچۈرۈم قىلىنغانلارنىڭ خەلقارا ئىنسان ھەقلىرى تەشكىلاتىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىششىنى جىددى تەلەپ قىلىمىز.

ھۆرمەت بىلەن :

خەلقارا شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزى باشلىقى :

گېنىرال مەھمەت رىزا بەكىن

خەلقارا شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزىنىڭ مەركىزى كومىتتى ئەزالىرى

مىللى مەركەزنىڭ پىراگرامما ۋە نىزامنامىسىنى ئەتراپلىق ھەمدە ئەستايىدىل مۇزاكىرە قىلىپ بىكىتىپ چىقتى.

سۈرەتتە: مۇزاكىرەگە قاتناشقان بىرقىسىم ھەيئەت ئەزالىرى بىللە.

ئامېرىكىنىڭ نيۇيورك شەھىرىدىكى دۇنيا تىجارەت مەركىزىنىڭ بىناسى ئالدىدىكى بايراق خادىسىدا شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاييۇلتۇزلۇق كۆك بايرىقى ئۇن نەچچە كۈنگىچە لەپىلدەپ تۇردى.

خەلقارا كەچۈرۈم تەشكىلاتىنىڭ

خىتاي ھەققىدىكى ئومۇمىي خۇلاسە دوكلادى

1998 - يىل 6 - ئاي 17 - كۈن

(تەھرىردىن : خەلقارا كەچۈرۈم تەشكىلاتىنىڭ بۇ خۇلاسە دوكلادى : كىرىش سۆز، 1997 - يىلدىكى باستۇرۇشلار، شىنجاڭ، تىبەت، ئىشچىلار ۋە ئوخشىمىغان قاراشتىكىلەر، سىياسىي مەھبۇسلار، ئوخشىمىغان سىياسىي مەھكىمىلەر، تۈرمىلەردىكى قىيىن - قىستاق ۋە جازالار، ئۆلۈم جازالىرى ۋە خۇلاسە دىن ئىبارەت 5 ماددىلىق 20 بەتلىك ماتېرىيال بولۇپ، خىتاي كوممۇنىستىك ھاكىمىيىتىنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى ئېچىپ بەرگەن. بىز پەقەت « شىنجاڭ » قىسمىنى سىلەرگە سۇنىدۇق.)

شىنجاڭ

ئۇيغۇر مىللەتچىلىرىنىڭ خىتايغا قارشى ئېلىپ بارغان ھەرىكەتلىرى ، چېكىدىن ئاشقان ئىستىقلالچى گۇرۇپپىلار بىلەن باغلىنىشلىق بولغان بىر نەچچە قېتىملىق پارتلىتىشلاردىن كېيىن خىتاي ھۆكۈمىتى گۇمانلىق مۇسۇلمان مىللەتچىلەرگە، دىنىي « مۇتەئەسسىپلەر » گە ۋە 1997 - يىلى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدا كۆپەيگەن تېرورىست دەپ قارالغانلارغا قارىتا قاتتىق تەدبىر قوللىنىۋاتىدۇ.

1997 - يىلى فېۋرالنىڭ بېشىدا غۇلجىدا باشلىنىپ كېيىن زوراۋانلىققا ئايلانغان 2 كۈنلۈك خىتايغا قارشى ھەرىكەت - نامايىش يۈز بەردى.

نامايىشچىلار ئېيتىقىكى، 1 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا يۈز بەرگەن ۋەقەدىن كېيىن يەنى رامىزان ئېيىنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرى ناماز ئوقۇشقا مەسچىتكە كىتىۋاتقان مۇسۇلمانلارنى ساقچىلار توسۇپ ماڭغىلى قويمىغاندىن كېيىن كىلىپ چىققان. ۋەقەدىن كېيىن بەزى ئۇيغۇر ئاھالىلارنىڭ قولغا ئېلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان خەلق قوزغالغان. رەسمىي بولمىغان ماتېرىياللاردىن قارىغاندا، نامايىشچىلار 2 - ئاينىڭ 5 - كۈنى تىنچ نامايىش قىلغان بولۇپ، نامايىشقا 1000 غا يېقىن ئۇيغۇر قاتناشقان. قوراللىق ساقچىلار بۇ ئىشقا ئارىلىشىپ، ياش ئاققۇزغۇچى بومبا ئېتىپ نامايىشچىلارنى تارقاتماقچى بولغاندىن كېيىن ۋە سوغۇق ھاۋادا نامايىشچىلارغا بىرونىۋىكتىن سۇ چاچقاندىن كېيىن زوراۋانلىق يۈز بەردى. قارشىلىق ۋە جىددىي ئىلىشىشلار ئىككىنچى كۈنى يۈز بەردى. قوراللىق ساقچىلار نامايىشچىلارغا سەۋەبسىزلا ئوق ئاتتى. رەسمىي خەۋەرلەرگە قارىغاندا، زوراۋانلىق جەريانىدا 9 كىشى ئۆلتۈرۈلگەن ، 200 دەك كىشى يارىلانغان. ئەمما رەسمىي بولمىغان ماتېرىياللاردا ئۆلگەنلەرنىڭ سانىنىڭ بىر نەچچە ھەسسە كۆپ ئىكەنلىكى خەۋەر قىلىندى. قانچىلىك كىشىنى ساقچىلارنىڭ ئېتىپ ئۆلتۈرگەنلىكى ۋە قانچىلىك كىشىنىڭ زوراۋانلىق جەريانىدا ئۆلگەنلىكى ھازىرغىچىلىك ئېنىق ئەمەس. غۇلجىدا يۈز بەرگەن بۇ زوراۋانلىق جەريانىدا ۋە كېيىن نەچچە يۈز كىشى قولغا ئېلىنغان.

ھۆكۈمەت ئەڭ ئاز 59 كىشىنى قارشىلىق ۋە زوراۋانلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك دەپ قارىغان . ئۇلارنىڭ 30 غا ئوچۇق سوتتا ھۆكۈم ئېلان قىلىنغان. 1997 - يىلى 24 - ئاپرېل كۈنى يۈسۈپ تۇرسۇن، ھەسەن مەمەت، ئىبراھىم قاسىملارغا نامايىش جەريانىدا « يارىلاندۇرۇش، ئوت قويۇش، لۈكچەكلىك، دۆلەت مال - مۈلكىگە زىيان سېلىش ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش » جىنايەتلىرى بىلەن ئۆلۈم جازاسى بەردى ۋە ئوچۇق سوتتىن كېيىنلا ئېتىپ تاشلىدى. باشقا بىر ئەيىپلەنگۈچى شىرئەلى سادىققا « لۈكچەكلىك » جىنايىتى بىلەن مۇددەتسىز قاماق جازاسى بەردى. 26 كىشىگە 7 يىلدىن 18 يىلغىچە مۇددەتلىك قاماق جازاسى بېرىلدى. سوتتىن كېيىن ھۆكۈم ئېلان قىلىنغان جىنايەتچىلەر ماشىنا بىلەن شەھەر كوچىلىرىدا سازايى قىلىندى. ماشىنىنى قوغداپ ماڭغان قوراللىق ساقچىلارنىڭ خەلققە قارىتىپ ئوق چىقىرىپ 3 كىشىنى ئۆلتۈرۈپ 10 دىن ئارتۇق كىشىنى يارىلىشى يەنە بىر قېتىملىق ۋەقەگە سەۋەب بولدى. يەرلىك ھۆكۈمەت ئادىمىنىڭ خەۋىرىچە: 100 گە يېقىن خەلق ماشىنىغا يېقىنلىشىپ جىنايەتچىلەرنى قۇتقۇزۇشقا ئۇرۇنغان، شۇڭا قوراللىق ساقچىلار « ئوق چىقىرىشقا مەجبۇر بولغان » . ئاللىدىن ئاسمانغا قارىتىپ ئوق چىقارغان، قالغان ئىشلار بىر نەچچە مىنۇت ئىچىدە ئاخىرلاشتى ، - دېيىلگەن. رەسمىي بولمىغان خەۋەرلەرگە قارىغاندا: خەلق تويىنىڭ كۆپىنچىسى جىنايەتچىلەرنىڭ تۇققانلىرى ۋە دوستلىرىدىن تەركىب تاپقان بولۇپ، پەقەت خوشلىشىۋېلىش ئۈچۈن ماشىنىغا يېقىنلاشقانلىقىنى، ھېچبىر مۇستەقىللىق تەلىۋىنىڭ بولمىغانلىقىنى تەكىتلىگەن .

1997 - يىلى ئىيۇلدا، ئۇلاردىن باشقا يەنە 29 كىشى قورال ۋەقەسىگە قاتناشقان دېگەن سەۋەب بىلەن غۇلجىدا ئوچۇق سوت قىلىنىپ ھۆكۈم ئېلان قىلىنغان. ئۇلارنىڭ 9 ى ئۆلۈم جازاسىغا بۇيرۇلۇپ دەرھال ئېتىپ تاشلانغان. ئۈچىسى 2 يىل كېچىكتۈرۈلۈپ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان. 7 سىگە مۇددەتسىز، 10 كىشىگە 18 يىلغىچە قاماق جازاسى بېرىلگەن.

ئىلى ۋەقەسى ۋە باشقا شەھەرلەردىكى پارتلىنىش ۋەقەلىرىدىن كېيىن ، « مىللىي بۆلگۈنچى ئۇنسۇر » ، گۇمانلىق « تېرورىستلار »

ھىمايىچىلىق قىلغۇچىلار، ئىسپاتلاتمىغان دىنىي گۇرۇپپا ئەزالىرىنى قاتتىق باستۇرۇش ئىشلىرى ئىلى ۋە شىنجاڭدىكى باشقا رايونلاردا ئېلىپ بېرىلدى. رەسمىي دوكلات ۋە باياناتلاردا باستۇرۇشنىڭ قاتتىقلىق دەرىجىسى قەيت قىلىنغان. 1997 - يىلى ئىيۇلغىچە، 260 ئاساسىي قاتلام كادىرى تازىلاندى ۋە 100 دىن كۆپ دىنىي مەكتەپ تاقالدى. رەسمىي گېزىت شىنجاڭ گېزىتى 21 - ئىيۇن خەۋىرى: ئىلى رايونىدا قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەر يېزىمۇ - يېزا، كەنتمۇ - كەنت ئالا قويماي تازىلاندى ھەممە 40 تىن ئارتۇق كىشى قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتكە قاتناشقانلىقى ئۈچۈن قولغا ئېلىندى ، دەپ يازدى. 1997 - يىلى 28 - ئىيۇندىكى شىنجاڭ گېزىتى خەۋىرىگە قارىغاندا: ساقچىلارنىڭ باستۇرۇشى ئاساسەن غۇلجا، قەشقەر، ئاقسۇ، خوتەن ۋە پايتەخت ئۈرۈمچى قاتارلىق جايلارغا مەركەزلەشكەن.

دوكلاتتا يەنە، 1000 غا يېقىن « بۆلگۈنچى » تېرورىستلار ئۈرۈمچى، خوتەن، ئاقسۇ قاتارلىق ئۈچ شەھەردىن قولغا ئېلىنغانلىقى، تەكشۈرۈش جەريانىدا، ئەيىپلەشلەردە باشقىلار توغرىسىدا ئۇچۇر بېرىش ۋە « تەشكىلاتلار ۋە باشقا گۇرۇپپىلار توغرىسىدا دوكلاد بېرىش » ئىشلىرى دوكلاد قىلىنغان.

1997 - يىلى شىنجاڭ كومپارتىيە كومىتېتى باشلىقى ۋاڭ لېچۈەن رايوندىكى بۆلگۈنچىلەرگە قارشى ھەرىكەت ئېلىپ بېرىشنى چاقىرىق قىلغان. ئۇ 17 مىڭ كادىرنىڭ نۇقتىلىق يېزا، زاۋۇت ، مەكتەپلەرگە « تەشۋىق - تەربىيە » ئېلىپ بېرىشقا ئېۋەتىلگەنلىكىنى ئېيتقان. شۇ ئاينىڭ ئاخىرى خەلق قۇرۇلتىيى باشلىقى ھامىدىن نىيازمۇ خەلقنى مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ۋە قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەرگە قارشى كۈرەش قىلىشقا چاقىرغان. ئۇ « مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قارشى كۈرەشمىز ، ئازسانلىق مىللەتلەرگە قارشى تۇرۇش ياكى دىنىي مەسىلىلەرگە قارشى تۇرۇش ئەمەس » دېگەن ، ئۇ يەنە بۇ كۈرەش « ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدايدىغانلار بىلەن ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلايدىغانلار ئوتتۇرىسىدىكى كۈرەش » دېگەن.

باستۇرۇشتا قولغا ئېلىنغانلار ھەققىدە ناھايىتى ئاز خەۋەرلەر بېرىلىۋاتىدۇ. غەيرىي رەسمىي ماتېرىياللارغا قارىغاندا، ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى گۇمانلىق ئىسلام مۇخلىسلىرىنىڭ تۇققانلىرى ۋە مىللىي ھىمايىچىلىق قىلغۇچى دەپ گۇمانلانغانلار ئىكەن. ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى نەچچە ئايلاپ ھېچ سوراق قىلىنمىغان. قولغا ئېلىشلار 1997 - يىلنىڭ ئاخىرىدىمۇ داۋاملاشقان. ئۇلارنىڭ بىرى غۇلجا ئىسلام جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى ، ئۇيغۇر مىللىتىدىن بولغان ، 40 ياشلىق ئابدۇشۈكۈر ئابلىز بولۇپ، 1997 - يىلى مارتتا قولغا ئېلىنغان. قورال ۋەقەسى بىلەن چېتىشلىق دەپ گۇمانلانغان بۇ كىشىنىڭ ھازىر نەدە ۋە نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقى ھېچكىمگە مەلۇم ئەمەس.

خىتاينىڭ ئىچكى ئۆلكىلىرىدە (رەسىمدە گۇاڭجۇدا) تۇڭگانلارنىڭ ئەرەپچە بايراقلارنى كۆتىرىپ مەسجىدلەردە پائالىيەت قىلىشىغا قاراپ تۇرغان خىتاي ھۆكۈمىتى شەرقىي تۈركىستاندا ناماز ئوقۇغان ئۇيغۇرلارنىمۇ تۇتۇپ قاماپ جازالىماقتا .

شەرقىي تۈركىستان مىللىي مەركىزىنىڭ ئوچۇق خېتى

(خەلىقارا تەشكىلاتلار، دۆلەت باشلىقلىرى ۋە چەتئەل ئەلچىلىرىگە سونۇلغان ئوچۇق خەت)

پۈتۈن ئىنسانلار كۆڭۈل بۆلۈشكە تېگىشلىك، ئىنسانلىق تارىخى ئۈچۈن نومۇس قىلغىدەك ئەلەملىك، ۋەھىملىك بىر ئەھۋالدىن سىزگە مەلۇمات بېرىش ۋە سىزنى خەۋەردار قىلىشنى ۋەزىپەم ھىساپلايمەن.

1 - بۈگۈن چىن خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ شىنجاڭ ئىسمى بىلەن ئاتىلىۋاتقان بىر ئاپتونوم رايونىنى تەشكىل قىلغان شەرقىي تۈركىستانىنىڭ ئۆز ئىگىلىرى، 1759 - يىلىدىن بېرى ، كوللېكتىپ يوق قىلىش پىلانىنىڭ ئىجرا قىلىنىشى بىلەن، تەسەۋۋۇر قىلىش ۋە ئىپادىلەش قىيىن بولغان بىر ھالدا ياشىماقتا ۋە يوقۇلۇش تەھلىكىسىگە دۇچ كەلمەكتە.

2 - مۇستەملىكىچىلىك دەۋرى ۋە ئىرقچىلىق بويىنتۇرۇقى پۈتۈن دۇنيادا ئاخىرلىششقا يۈز تۇتىۋاتقان بىر چاغدا، چىن خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمرانلىرى ، شەرقىي تۈركىستاننى سىياسى، تارىخى، جۇغراپىيىۋى ۋە ئىنسانى مەۋجۇدىيەتتىن مەڭگۈلۈككە يوق قىلىۋېتىش ئۈچۈن، بۇدۆلەتنى بارلىقى بىلەن چىنغا قوشىۋېلىپ، خىتايلاشتۇرماق مەقسىدىدە، شەرقىي تۈركىستانىنىڭ ئەسلى ئىگىلىرىگە قارشى كەڭ كۆلەملىك بىر ئاسسىملاتسىيە پىلانىنى ئىجرا قىلىشنى يولغا قويماقتا.

3 - شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ ئەنئەنىۋى مەۋجۇتلىگىنى، ھوقوقىنى ۋە غوروررىنى قوغدىغان زىيالىلار ئېغىر بېسىم، قىيىن قىستاق ۋە تەھدىتلەر بىلەن ، ئۆلۈم ۋە قانلىق باستۇرۇش يولى بىلەن ئۇجۇقتۇرۇلماقتا. ياشاش ۋە تۇرمۇش ۋاستىلىرى ۋە مۈلۈكلىرى تارتىۋېلىنماقتا. ئولتۇراق جايلار ئۆزۈلمەي كېلىۋاتقان خىتاي كۆچمەن كوللىكتىۋىغا بېرىلىپ، يەرلىك خەلقلەر ياشاش تەس بولغان ئۈنۈمسىز يەرلەرگە ھايدالماقتا.

4 - شەرقىي تۈركىستانىنىڭ باي تارىخى، مىللى ئەنئەنىۋى مەۋجۇدىيەتلىرى ھەمدە بايلىقلىرى تالان - تاراج قىلىنماقتا.

5 - شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ ئائىلە قوغدۇنۇش ھۆرىيىتى قولىدىن تارتىۋېلىنماقتا. ئائىلە ھاياتى ئېغىر بېسىم ئاستىدا داۋام قىلماقتا. ئۇلار يەرلىك خەلقلەرنى يوق قىلىش ئۈچۈن خىتايلاربىلەن توي قىلىشقا مەجبۇرلىماقتا. يەرلىك خەلقلەرنىڭ بالا تېپىشىنى توسۇش ئۈچۈن زورلۇق ئوپىراتسىيەسى قىلماقتا. يەرلىك خەلقنى مۈلۈكسىزلەشتۈرمەك ۋە قۇل قىلماق ئۈچۈن ئېغىر باج - ئالۋاڭلار ئېلىنماقتا. بۇ جىنايەتلەر شەرقىي تۈركىستان خەلقىنى ئۆز يۇرتلىرىدا ئاز سانلىق ھالغا چۈشۈرۈپلا قالماستىن، كوللېكتىپ يوقۇلۇش خەۋپىنى پەيدا قىلماقتا.

بۇنىڭغا ئوخشىغان ئىشلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ تىبەت خەلقىنىڭمۇ بېشىغا كەلگەنلىگىدىن دۇنيا جامائىتى خەۋەردار بولسىمۇ، پەقەت شەرقىي تۈركىستاندا بولىۋاتقان دەھشەت تىبەتكە سېلىشتۇرغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە ئېغىردۇر.

6 - بۇ ئىنچىنشلىق ئەھۋال، ئەمىلىيەتتە پۈتۈن ئىنسانلارغا قارشى قىلىنغان بولۇپ، دۇنيا تىنچلىقىغا تەھدىت سالىدىغان بىر ئومۇمى جىنايەت بولۇپ شەكىللەنمەكتە. يۈز بەرگەن ۋەقەلەر يەنە بىر تەرەپتىن خىتاينىڭ غەرپكە، ئاسىياغا كېڭىيىش يۆلۈنۈشىدىكى مۇھىم بىر قەدەم ئىكەنلىگىنى كۆرسەتمەكتە.

7 - بىز شەرقىي تۈركىستاندىكى ئۆز يۇرتلىرىدىن ھەر قايسى دەۋرلەردە خىتاي زۇلمىدىن قېچىپ ، ھۆر دۇنياغا تارقالغان ، مەزلۇم خەلقىمىز دۇچ كەلگەن زۇلۇمنى ئىنسانلارنىڭ ۋىجدانى ئىنساۋىغا سۇنغان ئەۋلاتلار ، سىزلەرگە شۇنداق خىتاپ قىلىمىز:

شەرقىي تۈركىستانغا ۋە دۇنياغا يۈزلەنگەن بۇ تەھدىتكە بىپەرۋا قاراپ تۇرماڭلار.

ھۆر ۋە مەدەنى دۆلەتلەردىكى شەرقىي تۈركىستان داۋاسى تەشكىلاتلىرى مىللى مەركەز ئەتراپىغا ئۇيۇشتى. شەرقىي تۈركىستان خەلقى دۇچ كېلىۋاتقان ، كۈندىن - كۈنگە ئېغىرلىشىۋاتقان مىللى قىرغىنچىلىق ھەرىكەتلىرىنى، ئىرقچىلىق جىنايەتلىرىنىڭ پاكىتلىرىنى مىللى مەركىزىمىز ئىمكانىيەتلىرى يار بەرگىنىچە سىلەرگە ئاڭلىتىمىز.

تىنچلىق ۋە ئەركىنلىكنىڭ مىللەتلەر ئارا قوللاش ۋە ئىش بىرلىكىگە بولغان ئارزۇيىمىزنى سىلەرگە بىلدۈرىمىز. بىزنى ئالاقىسىز تاشلاپ قويمايدىغانلىقىڭىزغا ئىشىنىمىز.

ئەڭ چوڭقۇر ھۆرمەت بىلەن : گېنېرال مەھمەت رىزا بەكىن

شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ سۆيۈملۈك رەھبىرى
جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ رەئىسى ئەخمەتجان قاسىمى

تۈركىيەدە شەرقىي تۈركىستان جۇمھۇرىيەتلىرى خاتىرلەندى

تۈركىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ 75 يىللىقى خاتىرلىنىۋاتقان پەيتتە، ئىستانبۇلدا ئىنتايىن ئەھمىيەتلىك بولغان - 1933 - ۋە 1944 - يىللىرى 11 - ئاينىڭ 12- كۈنى شەرقىي تۈركىستاندا قۇرۇلغان جۇمھۇرىيەتلەرنى خاتىرلەش يىغىنى ئېچىلدى.

11 - ئاينىڭ 14 - كۈنى مىڭلىغان ئايىيولتۇزلۇق كۆك بايراقلار لەپىلدەپ تۇرغان ئىستانبۇل زەيتىنبۇرنى تەنھەرىكەت سارىيىدا شەرقىي تۈركىستانلىق ئۇيغۇرلاردىن 1000 غا يېقىن كىشى يىغىن ئۆتكۈزۈپ ئانا ۋەتىنى شەرقىي تۈركىستاندا قۇرۇلغان مۇستەقىل دۆلەتلىرىنى خاتىرلىدى. شەرقىي تۈركىستان ھەمكارلىق جەمىيىتى نامىدا، تۈركىيە ھۆكۈمىتىنىڭ قانۇنى رۇخسىتى بىلەن ئېچىلغان بۇ يىغىنغا تۈركىيە دۆلەت مىنىستىرى ، ھۆكۈمەت باياناتچىسى پىروفېسسور ئەخمەت ئەندىجان ، سابىق دۆلەت مىنىستىرى ، مىللەت ۋەكىلى ئەلى جۇشقۇن، پەزىلەت پارتىيىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىرىدىن رىزا ئۇلۇجاق، پىروفېسسور نەۋزات يالچىنتاش، مىللەت ۋەكىلى ئوسمان تەپە، مىللەت ۋەكىلى ئۆمەر فارۇق، پىروفېسسور تۇران يازان، پىروفېسسور ئابدۇقادىر دونۇق، گېنېرال مەھمەت رىزا بەكىن، قازاقىستان ئۇيغۇرىستان ئازاتلىق تەشكىلاتى باشلىقى سابىت ئابدۇراھمان قاتارلىقلار ھەمدە ئانا ۋەتەن، توغرى يول، رىفا، مىللەتچى ھەرىكەت، بۈيۈك بىرلىك، دېموكراتىك تۈركىيە، مىللەت پارتىيىلىرىنىڭ ۋىلايەت ۋە شەھەر باشلىقلىرى، مەسئۇللىرى ، ۋەكىللىرى ، نىزامۇلئالەم، ئۈلكۈ ئوجاقلىرىنىڭ باشلىقلىرى ، ئاۋراسىيا فىدراتسىيونىنىڭ باشلىقى ئىسمايىل چىنگىز، ئىراق تۈركلىرىنىڭ باشلىقى ساۋاش ئاۋچى قاتارلىقلار يىغىنغا قاتناشتى . شەرقىي تۈركىستان ھەمكارلىق جەمىيىتىنىڭ باشلىقى سېيىت تارانچىنىڭ ئېچىلىش سۆزى بىلەن باشلانغان يىغىندا سۆزگە چىققان دۆلەت مىنىستىرى ئەخمەت ئەندىجان ئۆز سۆزىدە 2000 - يىللاردا سانى 7 بولغان تۈرك جۇمھۇرىيەتلىرىنىڭ بىرلىك ، باراۋەرلىك ئاستىدا كۆرەش قىلىپ 8 - سىنىمۇ مەيدانغا كەلتۈرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى. ، گېنېرال رىزا بەكىن، پىروفېسسور ئا. دونۇقلار سۆز قىلىپ خىتاي كوممۇنىستلىرىنىڭ شەرقىي تۈركىستاندا ئېلىپ بېرىۋاتقان چېكىدىن ئاشقان جىنايەتلىرىنى پاش قىلدى ھەمدە شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ مۇستەقىل دۆلىتىگە ، ھۆرىيىتىگە، ئېرىشىش يولىدىكى كۆرەشلىرىگە قولىدىن كەلگىنىچە ياردەم قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى. شائىر سابىت ئابدۇراھماننىڭ يىغىندا ئوقۇغان « ئۇيغۇرۇم » ناملىق جەڭگىۋار شېئىرى يىغىن قاتناشچىلىرىنى قاتتىق ھاياجانلاندۇردى. شەرقىي تۈركىستان سەنئەت ئۆمىكى تەرىپىدىن يىغىن ئاخىرىدا شەرقىي تۈركىستانىنىڭ مۇستەقىللىقى يولىدا ھاياتىنى پىدا قىلغان قەھرىمانلار مەدھىيەلەنگەن سەنئەت نومۇرلىرى كۆرسىتىلدى. يىغىن داۋامىدا رەسىم كۆرگەزمىسى، ھۆججەتلىك فىلىم كۆرسىتىش، كىتاپ - ژورنال تارقىتىش پائالىيەتلىرىمۇ ئېلىپ بېرىلدى.

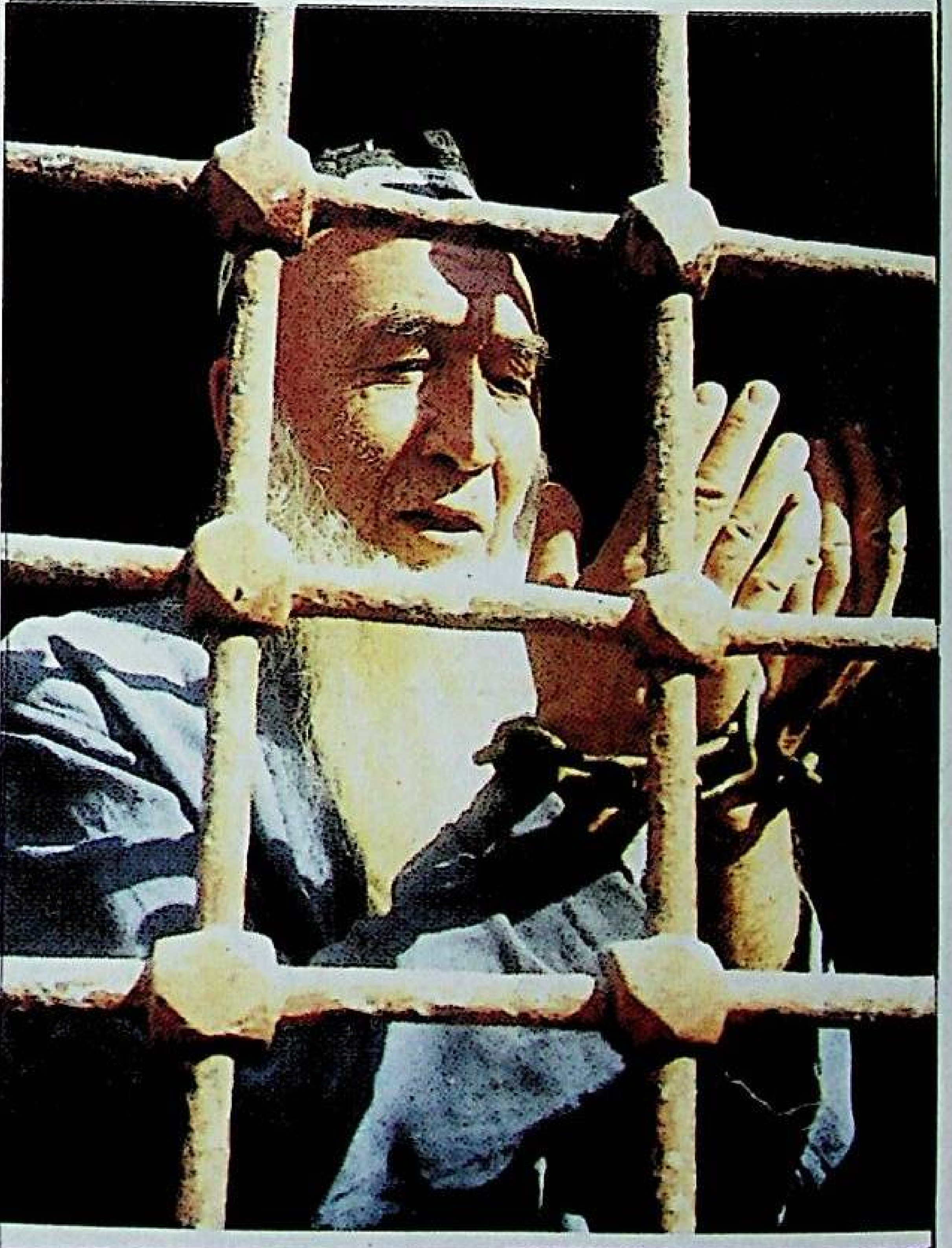

ۋەتەن ئوتىدا يانغان پېشقەدەم ئۆلىما

مەرىپەت ئۇستازى ، ۋەتەنسۆيەر ئالىم مەھەممەت شاھ ھاجىمنى ئەسلەيمىز

سەئۇدى ئەرەبىستاندا ئۆسۈپ يېتىلگەن، ھاياتىنىڭ ئاخىرىغىچە شەرقىي تۈركىستان داۋاسىنىڭ يالقۇنلۇق ئوتىنى تۇتاشتۇرغان ، مەرىپەت ئۇستازى ، ۋەتەنپەرۋەر ئالىم مەھەممەت شاھ ھاجىم جانابىلىرىنىڭ ئاللاھنىڭ رەھمىتىگە ئېرىشكەنلىكىگە 10 يىل بولدى. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئالىمنىڭ شانلىق ۋە مەنالىق ھاياتىنى قايغۇ بىلەن ئەسلەيمىز. ئۇنىڭ ۋەتەن ۋە خەلقىگە قوشقان تۆھپىسىنى غۇرۇر بىلەن ياد ئېتىمىز.

ئۇستاز مەھەممەت شاھ ھاجىم 1935 ـ يىلى شەئۇدى ئەرەبىستانىڭ مەككە شەھىرىدە شەرقىي تۈركىستانلىق ئۇيغۇر ھەبىبۇللاھ ھاجىم خۇدابەردى ھاجىم ئوغلى ئائىلىسىدە تۇغۇلدى. باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى سەئۇدى ئەرەبىستاننىڭ مەككە شەھىرىدە، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى بولسا ھىندىستاننىڭ بومباي شەھىرىدە ئوقۇدى. ھىندىستاندا 8 يىل ئەنگىلىزچە ئوقۇغان مەھەممەت شاھ ھاجىم ئالىي بىلىملىرىنى ئەنگىلىز تىل ـ ئەدەبىياتىدا ئوقۇدى ۋە ئەنگىلىز گىرامماتىكىسى ۋە لوغەتچىلىكتە تەتقىقات ئېلىپ باردى. ئۇ 1958 ـ يىلى مەككىگە قايتقىنىدا ئىقتىسات ۋە ئەنگىلىزچە لوغەت ساھەلىرىدە مۇتەخەسسىس بولۇپ تونۇلدى. ئۇ 1959 ـ يىلىدىن باشلاپ سەئۇدى ئەرەبىستان ھۆكۈمىتىنىڭ ھەربىيە نازارىتىدە ئالىي مەرتىۋە بىلەن ئىلمى تەتقىقات خىزمىتىنى باشلىدى. 1968 ـ يىلى سەئۇدى ئەرەبىستاننىڭ خەلقئاراخەۋپسىزلىك كومىتېتىدە مۇھىم خىزمەت ئىشلىدى. بۇ جەرياندا پاكىستان، ئىران ۋە باشقا شەرق مەملىكەتلىرىدە خىزمەتتە بولدى.

مەھەممەت شاھ ھاجىم ھىندىستاندىكى ۋاقتىدىلا، شەرقىي تۈركىستاندىن سەئۇدى ئەرەبىستانغا كېلىپ يەرلىشىپ قالغان ئابدۇساتتار مەزلۇمى، مەھەممەت ئىمىن ئىسلامى قاتارلىق قېرىنداشلىرى بىلەن تونۇشۇپ، ئۇلار ئارقىلىق ۋەتەن داۋاسىنى دۇنياغا ئاڭلىتىش، ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ پاجىئەلىك ئاقىۋىتىنى ئىسلام ئالىمىگە تونۇتۇش ئىشلىرىنى باشلىۋەتكەن ئىدى. مۇنداقچە ئېيتقاندا، مەھەممەت شاھ ھاجىم ۋەتەن داۋاسى ئوتىنى تۇتاشتۇرغۇچى پېشقەدەملىرىمىزدىندۇر.

مەھەممەت شاھ ھاجىم بارغانلا يېرىدە ئالدى بىلەن شۇ دۆلەت مەسئۇللىرى ۋە بىلىم ئادەملىرىگە شەرقىي تۈركىستاننى ۋە ئۇيەردىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئېچىنىشلىق ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى ھەمدە ئۇ دۆلەتلەردىكى ئۇيغۇرلارنى تېپىپ ، ئۇلارنى ئويۇشتۇرۇپ ، ۋەتەن داۋاسىنى كۆچەيتىشكە يېتەكلىدى. ئۇ مىسىر ، پاكىستان، ئافغانىستان، تۈركىيە قاتارلىق دۆلەتلەردە كۆپ قېتىم زىيارەتتە بولۇپ، ئۆزىنىڭ خىزمەت قولايلىقىدىن پايدىلىنىپ شەرقىي تۈركىستانلىقلار ئۈچۈن نۇرغۇن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بەردى. ئۇ تۈركىيەدە مەرھۇم ئىيسا يۈسۈف ئالپتېكىن بىلەن كۆرۈشۈپ، تۈركىيەدە ۋەقىپ قۇرۇش، ژۇرنال چىقىرىش، ئوقۇغۇچى ئوقۇتۇش، شەرقىي تۈركىستاندىن چىققان مۇھاجىرلارنى يەرلەشتۇرۇش قاتارلىقلاردا بىۋاستە قول تىقىپ ئىشلەپ، ھەمدە زور ئىقتىسادى ئىمكانلارنى يارىتىپ بېرىپ ۋەتەن داۋاسىنىڭ يالقۇنىنى تۇتاشتۇردى.

ئۇ ئىسلام كونفرانسى، رابىتائى ئىسلام قاتارلىق خەلقارا تەشكىلاتلارغا شەرقىي تۈركىستان داۋاسىنى ئاڭلاتتى ھەمدە ئۇ يەرلەرگە ئۇيغۇرلارنىڭ ئورۇنلىشىشىنى قولغا كەلتۈردى. ئۇنىڭ ھىمايىسى ۋە ئىقتىسادى ياردىمىدە دۇنيانىڭ خېلى كۆپ جايلىرىدا ئۇيغۇرلار تەشكىللەندى ھەمدە پائالىيەت ئېلىپ بېرىشقا باشلىدى. ئۇ دۇنيانىڭ سىياسى ۋەزىيىتىنى سەگەكلىك بىلەن كۆزۈتۈش بىلەن بىللە ۋەتەن داۋاسىنىڭ كونكرېت پىراگراممىلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ ئۇنى ئىشقا ئاشۇرۇش يولىدا جان كۆيدۈرۈپ ئىشلىدى. سەئۇدى ئەرەبىستاندىكى قېرىنداشلىرىمىزنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، تۈركىيەدىكى سىياسى پائالىيەتلەر ۋە ئوقۇغۇچى تەربىيەلەش ئىشلىرىنى ئىقتىسادى ئىمكانلار بىلەن تەمىنلىدى.

مەھەممەت شاھ ھاجىم ۋەتەنگە بىر قانچە قېتىم بېرىپ خەلقىمىز ئۈچۈن ئەھمىيەتلىك ۋە ساۋاپلىق بولغان نۇرغۇن خىزمەتلەرنى ئىشلىدى . ئۇ ۋارىس ـ ئىز باسار تەربىيەلەشكە بەكمۇ ئەھمىيەت بەردى. ئۆسۈپ يېتىلگەن ياشلارنى مۇھىم ئىشلارغا قويۇپ تەربىيىلىدى. ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

ۋەتەن ، خەلقى ئۈچۈن بىر مىنوت دەم ئالماي كۆرەشكەن مەرىپەت ئەھلى، ئىسلام ئۆلىماسى ۋە دۆلەت ئادىمى مەھەممەت شاھ ھاجىم بەختىمىزگە قارشى 1988 ـ يىلى 8 ـ ئاينىڭ 13 ـ كۈنى بۇ رەھىمسىز ئالەم بىلەن خوشلۇشۇپ، شېھىدلىك شەربىتىگە ئېغىز تەگدى. مەرھۇمنىڭ روھىنى شەرقىي تۈركىستان خەلقى مەڭگۈ ياد ئېتىدۇ.

جانابى ئاللاھ مەھەممەت شاھ ھاجىمغا جەننەتۇل پىردەۋس ئاتا قىلسۇن ـ ئامىن !

شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزى ۋەكىللىرى ۋە ياشلار قۇرۇلتىيىغا كەلگەن ۋەكىللەر ئەنقەرەدىكى مەزگىلىدە پېشقەدەم مۇجاھىد مۇھەممەت ئىمىن بۇغرانىڭ قەۋرىسى ئالدىدا ئازاتلىق كۆرىشىگە ۋارىسلىق قىلىش ھەققىدە قەسەم بەردى.

ئۇيغۇرلارنىڭ ئاۋازى ئامېرىكىدىن دۇنياغا ياڭرىماقتا

ئامېرىكىنىڭ پايتەختى ۋاشىنگتوندىن ئاڭلىتىش بېرىدىغان ھۆر ئاسىيا رادىئو ستانسىسىنىڭ ئۇيغۇرچە ئاڭلىتىشى رەسمى ئاڭلىتىشنى باشلىدى. شەرقىي تۈركىستان خەلقى ۋە دۇنيادىكى ئۇيغۇرلار ياڭراق تەمبۇر ئاۋازى بىلەن بىللە ھۆررىيەت دۇنياسىنىڭ جاكاسىدىن ۋە خەلقىمىزنىڭ دات پەريادىدىن دەل ۋاقتىدا خەۋەردار بولۇپ تۇرىدىغان بولدى. بۇ رادىئو ھازىرچە ھەر سەيشەنبە ، جۈمە كۈنلىرى ئۈرۈمچى ۋاقتى ئەتىگەن سائەت 7 دىن 7 يېرىمگىچە قىسقا دولقۇن 15405 ۋە 7485 ـ چاستوتىلاردا ئاڭلىتىش بېرىۋاتىدۇ.

شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزىنىڭ گېرمانىيەدىكى خەۋەرلەشمە تورى خەلقئارالاشماقتا

ئۇزۇن يىللاردىن بېرى شەرقىي تۈركىستان ۋە ئۇيغۇرلارغا مۇناسىۋەتلىك خەۋەرلەرنى يىغىپ، توپلاپ، تارقىتىپ كېلىۋاتقان شەرقىي تۈركىستان ئىنفورماتسىيون مەركىزى ، باشلىقى ئابدۇجېلىل قارىقاشنىڭ يېتەكچىلىكىدە ۋە بىۋاستە ئىقتىسادى ھىمايىسىدە دۇنيا ئۇيغۇر ئاخبارات تورى قۇرۇپ ۋەتەن داۋاسىدا چوڭ رول ئوينىماقتا، شۇنىڭدەك خەلقارا شەرقىي تۈركىستان مىللى مەركىزىنىڭ بىردىن ـ بىر خەۋەر مەركىزىگە ئايلانماقتا.

قازاقىستان ۋە قىرغىزىستانلاردا گېزىت تەشۋىقاتلىرى

قازاقىستاندا چىقىدىغان « ئۇيغۇر ئاۋازى »، « يېڭى ھايات »، قىرغىزىستاندا چىقىدىغان « ۋىجدان ئاۋازى » ۋە « ئىتتىپاق » گېزىتلىرى يېقىنقى يىللاردىن بېرى مول مەزمۇنى ھەمدە رەڭدار سەھىپىلىرى بىلەن ئۇيغۇرلارنىڭ سىياسى ، ئىقتىسادى، تارىخى ۋە مەدەنى تۇرمۇشىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ، شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ ئازاتلىق كۆرىشى يولىدا تىگىشلىك ھەسسىلىرىنى قوشماقتا.

ختايلار ئۈرۈمچىنى ختايلاشتۇرۇپ بولدى

ختاي كوممۇنىستلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئاساسقانۇن ۋە ئاپتونومىيە قانۇنلىرىنىڭ ساختا ئىكەنلىكىنى يەنە بىر قېتىم ئىسپاتلىدى. بۇ نۆۋەت سايلانغان ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ھۆكۈمەت باشلىقلىرى ئىچىدە ختايدىن پەرقى يوق بىر ئۇيغۇرنى ھىساپقا ئالمىغاندا قالغانلىرى ھەممىسى ختايلار. سۈرەتتە يېڭىدىن ھوقوق ئالغان ختايلار ۋە ئۇلارنىڭ غالچىلىق تارىخى.

ئۈرۈمچى كەچلىك گېزىتى　　　4 ـ بەت 1998 ـ يىل 2 ـ ئاپرېل

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ باشلىقى، مۇئاۋىن باشلىقلىرىنىڭ قىسقىچە تەرجىمھالى

نۇر بەكرى　　　جۇ ئېنلياڭ　　　ۋاڭ جۇڭشياۋ　　　رېن گۇاڭخۇا　　　سۈي جېيىڭ　　　گو يىكۇن　　　سۇن ۋېنچى

نۇر بەكرى

[illegible]

جۇئېنلياڭ

[illegible]

ئىستىقلال گېزىتىنىڭ ئادرېسى

تۈركىيە ـ ئىستانبۇل شەھزادە باشى دەدە ئەفەندى جاددەسى 4 ـ نومۇر . شەرقىي تۈركىستان ۋەقپى تەتقىقات مەركىزى . ئىستىقلال گېزىتى تەھرىر بۆلۈمى .
تېلېفون : 0212.5263576
Dedeefendi Cad.No.4 34470 Şehzadebaşı
İstanbul -TÜRKİYE
Tel. : 0212. 526 35 76 - 526 08 55
Faks : 0212. 526 09 72